

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

A. Om rådsafgørelsen og Akten om direkte valg.

1. EF-rådet af udenrigsministre traf den 20. september 1976 afgørelse om indførelse af direkte valg til Europa-Parlamentet. De konkrete EF-regler om direkte valg er indeholdt i en akt, der er knyttet til denne rådsafgørelse. Afgørelsen og Akten findes som bilag til nærværende bemærkninger.

I overensstemmelse med art. 138 i Rom-traktaten påhviler det de enkelte medlemslande at ratificere Akten samt at gennemføre de fornødne valglove.

Nærværende lovforslag indeholder de bestemmelser, der er nødvendige for gennemførelse af valget i Danmark. Vedtagelsen af loven anses for at indeholde et stiltiende samtykke til ratifikation. En lignende fremgangsmåde finder anvendelse i Storbritannien og Irland. Indhentelse af særskilt ratifikations-samtykke er påkrævet i de øvrige seks EF-lande Belgien, Frankrig, Holland, Italien, Luxembourg og Forbundsrepublikken Tyskland. Forslag om ratifikations-samtykke blev fremsat og vedtaget i disse lande inden 1. juli 1977, bortset fra Belgien.

Lovforslag om valgeregler ved det direkte valg var inden 1. september 1977 fremsat i 4 lande: Frankrig, Irland, Storbritannien og Forbundsrepublikken Tyskland. I Frankrig blev lovforslaget vedtaget inden parlamentsferien, medens forslagene i de øvrige lande behandles i løbet af efteråret. I de øvrige EF-lande Belgien, Holland, Italien og Luxembourg var lovforslag om valgeregler endnu ikke fremsat den 1. september 1977.

2. Europa-parlamentarikerne er hidtil blevet udpeget af de enkelte nationale parlamenter. Gennemførelsen af direkte valg til Europa-Parlamentet er imidlertid forudsat i Rom-traktaten. Det hedder herom i art. 138, at:

„Forsamlingen udarbejder forslag til afholdelse af almindelige direkte valg ifølge en i alle medlemsstater ensartet fremgangsmåde. Rådet fastsætter herom med enstemmighed forskrifter, som det henstiller til medlemsstaterne at vedtage i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser“.

Allerede i 1960 fremlagde Europa-Parlamentet sit første forslag om gennemførelse af direkte valg. Efter EF's udvidelse pr. 1. januar 1973 påbegyndte Europa-Parlamentet udarbejdelsen af et nyt forslag. Dette forslag (det såkaldte Patijn-forslag) vedtoges i EF den 14. januar 1975. Det har derefter

været behandlet gentagne gange dels i Det europæiske Råd, dels i EF's Råd af udenrigsministre, der som nævnt traf den endelige afgørelse den 20. september 1976.

3. I overensstemmelse med vedtagelsen på Det europæiske Råds møde i december 1975 forudses det første valg afholdt i maj/juni 1978. Dette har fundet udtryk i præambelen i Rådets afgørelse. Den endelige fastsættelse af valgdatoen sker dog først efter, at medlemslandenes ratifikationsprocedurer er tilendebragt. Den fastsættes ved, at EF's Råd efter høring af Europa-Parlamentet fastlægger en fire-dages periode (torsdag til søndag incl.). Herefter kan hvert land inden for denne periode fastsætte sin egen valgdag (Aktens art. 9 og 10).

Antallet af sæder i Europa-Parlamentet (Aktens art. 2) er forøget fra de nuværende 198 til 410. Fordelingen af pladserne mellem medlemslandene gav under forhandlingerne anledning til betydelig debat. Det er efter regeringens opfattelse vigtigt, at denne fordeling sker ud fra to ligeberettigede hensyn: dels hvert medlemslands krav på rimelig repræsentation, dels princippet om repræsentation efter befolkningstal. Antallet af danske sæder er blevet forøget fra 10 til 16. Set i forhold til de 2 pct., som den danske befolkning udgør af EF's samlede befolkningstal, kan denne repræsentation, svarende til 4 pct. af sæderne, betegnes som tilfredsstillende.

Akten fastsætter i art. 6, at visse EF-hverv er uforenelige med sæde i Europa-Parlamentet. Af størst betydning er formentlig, at hvervet som medlem af Rådet, dvs. som medlem af regeringen i en medlemsstat er uforeneligt med sæde i Europa-Parlamentet. Dette indebærer, at medlemmer, der indtræder i regeringen, må nedlægge deres Europa-Parlament-mandat, samt at regeringsmedlemmer, der har ladet sig opstille til Europa-Parlamentsvalget, må udtræde af regeringen, hvis de bliver valgt.

4. Reglerne om valgprocedurer skal efter Aktens art. 7, stk. 2, fastlægges af de nationale myndigheder. Nærværende lovforslag indeholder de regler om valgproceduren, som skal finde anvendelse i Danmark. I overensstemmelse med Rom-traktatens art. 138 kan EF's ministerråd senere vedtage regler om en ensartet valgprocedure i samtlige medlemslande. Forslag herom udarbejdes af Europa-Parlamentet og skal efter vedtagelsen i Rådet ratificeres i alle medlemslandene under medvirken af de nationale parlamenter. I betragtning af de meget betydelige forskelle mellem valgprocedurerne i de enkelte lande